

ODGOVORNOST CRNOGORSKE VLADE

Težak posao za civilno društvo

U očekivanju odluke Evropske komisije o liberalizaciji viznog režima za zemlje zapadnog Balkana, inostrani

Piše: Stevo Muk

mediji objavili su da je crnogorsko Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave izdalo pasoš bivšem tajlandskom premijeru **Taksinu Šinavatri**, koji je u svojoj zemlji osuđen na dvije godine zatvora zbog korupcije i nalazi se na potjernici Interpola.

Demokratska, proevropska javnost u Crnoj Gori očekivala je da predsjednik Vlade Crne Gore, **Milo Đukanović** ili potpredsjednica Vlade za evropske integracije, **Gordana Đurović**, izgovore

Tako smo na izvrnut način saznali da se Zakon o zaštiti ličnih podataka nije usvojio da bi zaštitio privatnost građana, već da bi zaštitio neodgovornost političara i državnih službenika

sljedeću rečenicu "Slučaj izdavanja novog crnogorskog pasoša tajlandskom premijeru će se hitno i do kraja ispitati, a odgovorni trebaju da snose odgovornost".

Umjesto toga, potpredsjednica Đurović je kazala je da je previše kritike od strane nekih medija, nevladinih organizacija i predstavnika opozicije usmjereno na to da građani naše države budu oštećeni i dodala "Meni je to destrukcija. Ne mogu da shvatim da elementarno ne mogu da shvate: da se izvještaj o viznoj liberalizaciji upravo piše i da bespoštednim ponavljanjem takvih osuda rade protiv sebe i svojih kolega koji satima i danima čekaju ispred evropskih ambasada da dobiju vize, a ne protiv Vlade Crne Gore".

Na početku afere ministar unutrašnjih poslova i javne uprave je naveo da više informacija o cijelom slučaju ne može dati zbog Zakona o

zaštiti ličnih podataka, da bi kasnije odlučno poručio da "u vezi sa Šinavatom više neću davati nikakve izjave".

Tako smo na izvrnut način saznali da se Zakon o zaštiti ličnih podataka nije usvojio da bi zaštitio privatnost građana, već da bi zaštitio neodgovornost političara i državnih službenika.

Ali, pomenuti Zakon koji je usvojen krajem prošle godine, na nesreću ministra unutrašnjih poslova i javne uprave nije ni stupio na snagu, jer je utvrđeno da će njegova primjena otpočeti tek 1. jula 2009.godine.

Aleksandar Saša Zeković, istraživač kršenja ljudskih prava, podržao je insistiranje da ministar unutrašnjih poslova i javne uprave **Jusuf Kalamperović** javnosti pojasni odluku da se bivšem tajlandskom premijeru dodijeli crnogorsko državljanstvo i time preuzme punu odgovornost za taj čin. "Konkretne aktivnosti još jednom potvrđuju da u Crnoj Gori civilno društvo jedino ima dovoljno profesionalne, stručne i

demokratske kondicije da insistira na zatvaranju i rješavanju javno postavljenih pitanja i problema. Ministar Kalamperović i Vlada u cjelini imaju profesionalnu i moralnu obavezu prema crnogorskoj javnosti da pojasne koji su eventualno naučni, privredni, kulturni, ekonomski, sportski, nacionalni i drugi interes Crne Gore imali u vidu kada su omogućili bivšem tajlandskom premijeru, pravasnaznom osuđenom za kriminal, da stekne crnogorsko državljanstvo. Insistiranje javnosti da dobije punu informaciju o kompletnom postupku treba shvatiti isključivo dobronamjerno i u cilju odbrane najboljih interesa Crne Gore. Blagovremeno pružanje adekvatnih informacija posebno je važno i zbog više hiljada građana na koje se izrazito negativno održavaju odredbe Zakona o crnogorskom državljanstvu i koji ih dovodi u jako nepovoljan društveni i

socijalni položaj, čak i poslije više decenija života u Crnoj Gori. Ne treba isključiti ni mogućnost obmane ministra i kompletne Vlade od strane zainteresovanih lica koji su ih svjena uskratila za objektivne informacije. U svakom slučaju uspostavljanje trajne veze između države Crne Gore i nekog fizičkog lica zaslužuje ozbiljniji i odgovorniji tretman. Zbog kredibiliteta Crne Gore i očuvanja vladavine prava neophodno je da Vrhovna državna tužiteljka provjeri da li eventualno iza konkretnog sticanja crnogorskog državljanstva ima elemenata korupcije i zloupotrebe službenog položaja pogotovo od strane lica koja su eventualno predložili ovu odluku, a dolaze iz nekog organa državne uprave nadležnog za prijedlaganje ove odluke, shodno odredbama Zakona. U slučaju utvrđivanja štete po interese Crne Gore i njenih građana neophodno je javnosti pružiti izvinjenje, pokrenuti postupak za prestanak konkretnog državljanstva te profesionalno i politički sankcionisati odgovorna lica. To bi bila jasna potvrda demokratskih kapaciteta Crne Gore."

NVO "MANS" podnijela je tužbu Upravnom sudu protiv Ministarstva unutrašnjih poslova i javne uprave zbog kršenja Zakona o slobodnom pristupu informacijama, nakon što su istekli zakonski rokovi u okviru kojih je ovaj organ morao da odgovori na zahtjev za slobodan pristup informacijama koje se odnose na način na koji je Šinavatra primljen u crnogorsko državljanstvo, kad i gdje mu je izdat pasoš. Ministarstvo tražioce nije udostojilo čak ni negativnog odgovora. U ovoj NVO smatraju da "Pošto je Šinavatri dat novi crnogorski pasoš sa biometrijskim podacima, prema zahtjevima zvanične procedure, on je morao doći u Crnu Goru da bi te podatke dao na propisanom mjestu i na propisani način. To otvara dodatani prostor za sumnju da se u ovom slučaju radi ili o korupciji na veoma visokom nivou, koja je omogućila zaobilazanje kompletne procedure i svih bezbjednosnih mehanizama ili ogornom sistemskom

propustu u Ministarstvu".

U jeku afere "Šinavatra" predsjednik Vlade Milo Đukanović je najprije kazao "Sada vidim iz medija ili nevladinih organizacija vrednosne sudove da li je to (prim. Autora izdavanje pasoša Šinavatri) trebalo ili nije. Moj odgovor je kada oni budu ministri unutrašnjih poslova, oni će suditi o tome. Dok je Kalamperović ministar, on treba da sudi o tome. I, što se mene tiče, vjerujem da je o tome sudio veoma vodeći računa o interesima Crne Gore", precizirao je Đukanović.

On je poručio da oni ljudi koji se previše uživljavaju u ulogu ministra "pa bi oni davali ili ne pasoš, neka učestvuju na izborima, pobijede, neka steknu pravo i onda neka revidiraju odluke koje pri ovakvom rasporedu demokratskih snaga na političkoj sceni pripadaju nama".

Đukanović kao da ne može da shvati kako se na izborima ne odlučuje

Đukanović kao da ne može da shvati kako se na izborima ne odlučuje o tome da li će postojati slobodne nevladine organizacije i mediji

o tome da li će postojati slobodne nevladine organizacije i mediji.

U intervjuu, još uvijek državnom, dnevnom listu "Pobjeda", datom povodom Dana nezavisnosti govoreći o svojim kritičarima Đukanović ih je nazivao "prljavim koritom", "neostvarenim ljudima", "nezadovoljnicima" "kompleksašima", navodeći da je za njegove kritičare "Ponajmanje nemoralno, recimo, klevetanje vlastite države koja im je omogućila sve do čega su u životu došli, uključujući i takvu slobodu javnog izražavanja" kao i da "djelovanje protiv sopstvene države zaogrću plaštom borbe za ljudske i medijske slobode". Objasnio je javnosti i da "ne može vjerovati ljudima koji tako pljuju po svojoj državi", kao i da mu je "jasno da je riječ o politički ambicioznim i neuspješnim, isfrustriranim ljudima, od kojih će nekima, kako vrijeme odmiče, sve manje trebati vlast, a sve više pojačana porodična pažnja ne bi li bar ostali podnošljivo agresivni u svom radnom i životnom okruženju."

Ovakav način etiketiranja kritičara vlade samo je nastavak ranijih izjava vladinih i partijskih činovnika u kojima su ovi nazivani "sramotnicima" i "izdajnici-

Taksin Šinavatra

ma". Ovom prilikom smo saznali i da još uvijek važi zakon ćutanja u vrhovima vlasti i solidarnost sa krivcima, kao i da se ništa nije promijenilo u odnosu vlasti

prema argumentovanoj kritici nevladinih organizacija i da nas i dalje dijele na patriote i izdajnike. Na kraju, saznali smo i da se Taksin Šinavatra interesuje za kupovinu crnogorskog ostrva Sveti Nikola, pokraj Budve, koje prodaje "Prva banka" čiji je većinski vlasnik, rođeni brat

Civilno društvo je dobrodošlo samo kada je saglasno sa stavovima vlasti, kada ne postavlja pitanja, kada ne traži odgovore i kada pristaje na ulogu koju mu dodijeli vladin ili partijski činovnik. Sve ostalo je za njih, koji su sebe izjednačili sa državom, izdaja nacionalnih interesa. A poznato je kako se obračunava sa izdajnicima. Zato se ovakav rječnik može shvatiti i kao otvoreni poziv na dalje disciplinovanje nepodobnih kritičara

premijera Đukanovića, a u kojoj i on sam ima vlasništvo.

Izjave date u toku trajanja afere Šinavatra od strane premijera Đukanovića, potpredsjednice Vlade Đurović, ministra unutrašnjih poslova i javne uprave Kalamperovića i drugih vladinih funkcionera dovode u pitanje sam smisao postojanja i rada civilnog društva, nevladinih organizacija i medija. Naime, civilno društvo je za njih dobrodošlo samo kada je saglasno sa stavovima vlasti, kada ne postavlja pitanja, kada

ne traži odgovore i kada pristaje na ulogu koju mu dodijeli vladin ili partijski činovnik. Sve ostalo je za njih, koji su sebe izjednačili sa državom, izdaja nacionalnih interesa. A poznato je kako se obračunava sa izdajnicima. Zato se ovakav rječnik može shvatiti i kao otvoreni poziv na dalje disciplinovanje nepodobnih kritičara.

U zemlji u kojoj je urednik jednog dnevnog lista ubijen, a da se nikada nijesu otkrili nalogodavci tog zločina, direktor drugog dnevnog lista prebijen na ulici, vodeći istraživač kršenja ljudskih prava bio žrtvom prijetnji smrću,

neovlašćenog fotografisanja i snimanja, a da se počinioci nikada nijesu pronašli, dva novinara koja su pisala i govorila o organizovanom kriminalu prebijena samo u posljednje dvije godine, a da se počinioci i nalogodavci nikada nijesu pronašli, a u kojoj predsjednik Vlade na ovaj način govori o onima koji drugačije misle, ne izgleda malo vjerovatno da se slično ponovi.

Autor je predsjednik Upravnog odbora Instituta Alternativa